

Inleiding

De Faculteit der Sociale Wetenschappen vierde in 2013 haar 50-jarig bestaan. In 50 jaar heeft de faculteit zich ontwikkeld tot een internationaal centrum voor sociaalwetenschappelijk onderzoek en onderwijs. Op het gebied van de psychologie, pedagogiek, politieke wetenschap, culturele antropologie en het wetenschapsonderzoek wordt kwalitatief hoogwaardig fundamenteel en toegepast onderzoek gedaan en wordt een breed en disciplinair onderwijsprogramma verzorgd. Gemeenschappelijk aan het onderwijs en onderzoek is dat het via de vraagstellingen intensief verbonden is met de samenleving. In de FSW is verwevenheid van onderzoek, onderwijs en valorisatie een vanzelfsprekendheid.

Onderzoek en maatschappij

Sociaalwetenschappelijke onderzoekers worden gedreven door vragen die voortvloeien uit urgente maatschappelijke problemen, die doorgaans in het bijzonder samenhangen met het gedrag van individuen en hun relatie tot systemen, zoals het gezin, de school, de sociale groep, politieke instituties en samenlevingen. Maatschappelijke vraagstukken kennen in het huidige tijdsgewricht een ongekende dynamiek. Vraagstukken die samenhangen met grote migratiestromen, veranderingen in de zorg en het onderwijs, afnemende politieke legitimiteit en de effecten van globalisering roepen om sociaalwetenschappelijke benaderingen en oplossingen.

Onderwijs en maatschappij

Het onderwijs dat de FSW biedt heeft eveneens een directe tweezijdige relatie met de maatschappij. Met ruim 5000 studenten, afkomstig uit vele landen, bereidt de FSW veel jonge mensen voor op leidende functies in de Nederlandse samenleving en elders. In onze opleidingen krijgen studenten een stevige wetenschappelijke basis in een kennisdomein en ontwikkelen zij vaardigheden om in hun professionele carrière in te spelen op actuele sociaal maatschappelijke ontwikkelingen. Met het aanvaarden en uitvoeren van maatschappelijke functies dragen onze studenten bij aan de samenleving en aan innovatie en ontwikkeling in het domein van sociaalwetenschappelijke vraagstukken.

Missie: stimuleren van verwevenheid van Onderzoek, Onderwijs, Maatschappij

De FSW wil de komende decennia een leidende rol blijven spelen in het faciliteren van excellent onderzoek en onderwijs voor toonaangevende onderzoekers en talentvolle studenten in nauwe verbinding met de maatschappij. Onderwijs en onderzoek zijn nadrukkelijk met elkaar verweven, onderwijs krijgt mede vorm en inhoud op basis van de nieuwste wetenschappelijke inzichten. Het huidige onderwijsaanbod is onverminderd actueel voor studenten die zich de kennis en vaardigheden eigen willen maken die passen bij de disciplines binnen de sociale wetenschappen. Vernieuwing van het onderwijsaanbod zal plaatsvinden als weerspiegeling van de onderzoeksdynamiek als antwoord op maatschappelijke vraagstukken. Daarmee wordt niet alleen vorm gegeven aan de vertaling van maatschappelijke vragen naar intensivering van onderzoek en onderwijs in relatie tot specifieke relevante thema's, maar ook aan het ontsluiten van onderzoeksresultaten voor de maatschappij. Met de ambities op het gebied van onderzoek en onderwijs wil de FSW, vanuit een sterk fundamenteel wetenschappelijk kader dat noodzakelijk is voor de stap naar toepassing, inspelen op de zich immer ontwikkelende vraagstukken vanuit de maatschappij.

(Inter-)nationale context

In dit beleidsplan presenteert de Faculteit der Sociale Wetenschappen haar ambities op het gebied van onderwijs en onderzoek in relatie tot de maatschappij voor de periode 2016-2020. De ambities in deze facultaire beleidsagenda komen zowel voort uit de gemeenschappelijke sociaalwetenschappelijke agenda van de instituten, als uit de ambities van de vijf afzonderlijke

instituten binnen de FSW. De vijf instituten van FSW benaderen de vraagstukken rond menselijk functioneren ieder vanuit hun specifieke expertise. De FSW herbergt de volgende vijf instituten:

- Instituut Psychologie
- Instituut Pedagogische Wetenschappen
- Instituut Politieke Wetenschap
- Instituut Culturele Antropologie en Ontwikkelingssociologie
- Centrum voor Wetenschap en Technologische Studies

Daarnaast reageert de FSW met dit beleidsplan op de ambities van de universiteit, de sociale wetenschappen in Nederland, verenigd in DSW, en de wetenschapsagenda van OCW.

1. Mono- en interdisciplinariteit

Verbindingen tussen de expertisegebieden binnen de faculteit bieden een duidelijke meerwaarde voor onderzoek en onderwijs. Het is de ambitie van de FSW om in de komende vijf jaar de kracht van het monodisciplinaire onderzoek te versterken, maar ook de mogelijkheden tot interdisciplinaire samenwerking rond relevante en aansprekende thema's binnen de faculteit meer te benutten en te optimaliseren.

De monodisciplinaire fundamenteën vanuit de vier instituten en de bestudering van de wetenschap door het CWTS, vormen een ideaal uitgangspunt voor innovatieve interdisciplinaire onderzoeksinitiatieven met maatschappelijke relevantie. Alle instituten hebben ruime ervaring met interdisciplinair onderzoek over de grenzen van de faculteit heen. Dit blijkt onder andere uit de betrokkenheid van de instituten bij de universitaire onderzoeksprofilering. Op grote lijnen zijn de vier volgende onderzoeksdomeinen bij de FSW te onderscheiden:

- Individuele ontwikkeling en ontplooiing:
 - individu en ontwikkeling
 - individu en leren
 - individu, gezin en samenleving
- Gezondheid, welbevinden en zorg:
 - fundamenteën van kwaliteit van leven
 - diagnostiek
 - preventie, interventie en behandeling
- Veerkrachtige samenlevingen en instituties:
 - leefomgeving
 - maatschappelijke en culturele ontwikkeling
 - vrede en (internationale) veiligheid
 - democratische rechtsstaat
 - (internationale) politiek, bestuur en burgerschap
 - kenniscirculatie
 - de innovatieve universiteit
- Methodologie en Statistiek voor de Sociale Wetenschappen
 - verklaren en voorspellen van gedrag
 - methodologische vernieuwing op het snijvlak van kwantitatief en kwalitatief sociaal-wetenschappelijk onderzoek

2. Excelleren in vrijheid

Het beleidsplan van de Faculteit der Sociale Wetenschappen is de facultaire uitwerking van verschillende strategische visies vanuit verschillende bestuurlijke entiteiten. Ten eerste vormt het beleidsplan een facultaire uitwerking van de ambities zoals geformuleerd in het universitaire Instellingsplan 'Excelleren in Vrijheid' voor de periode 2015-2020. De FSW wil zich onverminderd inzetten voor excellent en actueel onderzoek en onderwijs met maatschappelijke relevantie. In aansluiting op de ambities in het instellingsplan wordt in het bijzonder gewerkt aan de ambities op

het gebied van de ontwikkeling van het Haagse profiel van de Universiteit Leiden en aan de internationalisering van onderwijs.

3. Sectorplan Sociale Wetenschappen: Verantwoord en Verantwoordelijk

Ten tweede sluit dit beleidsplan aan bij de thema's en vraagstukken die geformuleerd zijn in het Sectorplan Sociale Wetenschappen, met als titel 'Verantwoord en Verantwoordelijk', van het landelijk Disciplineorgaan Sociale Wetenschappen (DSW). De FSW heeft de juiste expertise in huis voor alle onderzoeksthema's die DSW in het sectorplan benoemt als passend in de kern van de sociale wetenschappen. Het sectorplan vraagt onder meer aandacht voor de aanpassing van onderwijsprogramma's op basis van maatschappelijke ontwikkelingen. Het benadrukt het belang studenten te leren goede vragen te stellen en hen vaardigheden te leren die passen bij de huidige veranderende maatschappij en samenleving. Dit heeft als doel de best mogelijke antwoorden te kunnen formuleren op sociale en maatschappelijke vraagstukken. Het sectorplan onderstreept het belang van de continue wisselwerking van sociaal wetenschappers met de maatschappij. De FSW onderschrijft de conclusies uit het sectorplan en geeft met dit beleidsplan invulling aan de ambities van het sectorplan.

4. Wetenschapsvisie 2025

Ten slotte vormt dit beleidsplan een eerste antwoord van deze faculteit op de Wetenschapsvisie 2025 van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), die eind 2014 verscheen. In de Wetenschapsvisie 2025 staat het verbinden van wetenschappelijk onderzoek met maatschappelijke partners en het behoud van de sterke internationale positie van het Nederlandse wetenschappelijke onderzoek centraal. De Wetenschapsvisie 2025 vraagt met name van het domein sociale wetenschappen om beleid waarmee de continuering van internationale erkenning van de hoge kwaliteit van onderzoek en nationale profilering en zichtbaarheid, gegarandeerd zijn.

Onderzoek in, naar en voor de maatschappij: van fundamenteel tot toegepast

In de Faculteit der Sociale Wetenschappen wordt hoogwaardig en internationaal concurrerend fundamenteel en toegepast onderzoek gedaan op het gebied van maatschappij- en gedragswetenschappen. Het onderzoek binnen de FSW gaat uit van een sterke sociaal-wetenschappelijke multimethodische aanpak. De FSW wil in de komende vijf jaar blijven behoren tot de internationale top op het gebied van mens- en maatschappijonderzoek. Het monodisciplinaire onderzoek binnen de instituten zal de hoeksteen van het hoogwaardig onderzoek binnen de FSW blijven. Daarnaast wordt de verdere ontwikkeling en uitvoering van multidisciplinair onderzoek een van de speerpunten. Dit type onderzoek is een belangrijke pijler voor de toekomst, met grote meerwaarde naar zowel de wetenschap als maatschappij.

Op het gebied van onderzoek heeft de FSW de volgende ambities:

1. Internationalisering

Van oudsher werken onderzoekers in de FSW samen in internationale netwerken. In deze netwerken wordt samengewerkt en kennis en ervaring uitgewisseld. Dergelijke onderzoeksnetwerken bieden kansen voor omvorming tot internationale onderzoeksconsortia, waardoor Europese projecten kunnen worden uitgevoerd waarvoor Europese subsidies kunnen worden aangevraagd. De FSW zet in op een zo effectief mogelijke ondersteuning van de onderzoekers in samenwerking met LURIS om de ontwikkeling van Europese samenwerking te stimuleren.

2. Integriteit en ethiek

Integriteit en ethiek zijn, zeker de laatste decennia, een belangrijker domein geworden voor alle universitaire gremia, zo ook voor de FSW. Zo is binnen het DSW een nationaal kader protocol ethiek ontwikkeld. Dit protocol zal worden uitgerold binnen de FSW. Daarnaast is er zoals altijd vergaande aandacht voor ethische kwesties bij het opzetten van nieuw onderzoek, mede ingegeven door eisen van subsidieverstrekking. Binnen de Graduate School zal een cursus wetenschapsintegriteit tot de kernvakken gaan behoren. Een specifiek onderdeel binnen de integriteitsagenda is de ontwikkeling van richtlijnen rond datamanagement.

3. Sociologie

De instituten binnen de FSW bestrijken de breedte van het sociaalwetenschappelijk domein, als het gaat om de verschillende aggregatieniveaus van menselijk handelen. Echter, met het vertrek van de sociologen in 1988 uit de FSW, mist de faculteit een belangrijk perspectief bij de bestudering van menselijk handelen. Om die reden zal een leerstoel Sociologie worden ingesteld. Deze leerstoel zal worden gepositioneerd binnen het instituut Culturele Antropologie. De leerstoelhouder zal zowel een rol krijgen in theoretisch gericht sociologisch onderzoek, als in toegepast sociologisch onderzoek dat ook betrekking heeft op beleid. De sociologische benadering raakt aan het gehele palet aan onderwijs en onderzoek van de FSW en kan daarmee een verbindende werking hebben binnen de faculteit.

4. Uitbreiding faciliteiten voor bètaonderzoek en klinisch-toegepast onderzoek

De FSW profileert zich al jaren met fundamenteel bètaggericht onderzoek waarvoor substantiële externe middelen zijn verworven. Uitvoering van dit onderzoek vereist sterke laboratoriumfaciliteiten. De ontwikkeling van deze laboratoria en een goede ondersteuning voor deze faciliteiten blijft van grootste belang voor het onderzoeksprofiel van de faculteit. Daarnaast leiden de resultaten van het onderzoek in de Psychologie en de Pedagogiek vaak tot methoden en inzichten die toepasbaar zijn in het onderwijs, bij de opvoeding, bij verstoorde ontwikkeling en psychopathologie. Om onderzoek te doen naar nieuwe methodes en technieken voor preventie, diagnostiek en interventie in de Pedagogiek en Psychologie is een sterk met de praktijk verbonden onderzoeksomgeving, ofwel laboratoriumfaciliteit, onontbeerlijk. Een dergelijke specifieke laboratoriumfaciliteit dient niet alleen het onderzoek, maar ook het onderwijs aan toekomstige

beroepsbeoefenaars (een zgn. skills-lab). Voor de Pedagogiek is reeds een ambulatorium geopend. In deze faciliteit kunnen kinderen en hun opvoeders (ouders en scholen) terecht voor diagnostiek, begeleiding en behandeling door experts. Op deze manier kunnen de nieuwste opbrengsten van wetenschappelijk onderzoek niet alleen getoetst op hun effectiviteit, maar tevens ter beschikking gesteld aan de maatschappij. Gelet op de recente ontwikkelingen in de geestelijke gezondheidszorg en op het wetenschappelijk belang van klinisch onderzoek, wordt de komende jaren gestreefd naar de opzet van een klinische faciliteit van Psychologie in aansluiting op het bestaande ambulatorium van Pedagogiek. Daarnaast staat het vergroten van de capaciteit voor het skills-lab en voor het type onderzoek waarvoor deze faciliteit een voorwaarde is nadrukkelijk op de agenda.

5. Jonge talentvolle wetenschappers

De FSW ondersteunt promovendi en postdocs in het zo optimaal mogelijk ontwikkelen van hun talenten en vaardigheden als onderzoeker. De wetenschappelijke attitude die zij zich in de FSW eigen maken is noodzakelijk om een succesvolle carrière als wetenschappelijk docent en onderzoeker te kunnen hebben, zeker in de huidige tijd waarbij *21st century skills* een noodzakelijk onderdeel uitmaken van de voorbereidingen op een succesvolle positie in de maatschappij. Deze vaardigheden zijn zowel van belang voor de promovendi die een carrière in de wetenschap ambiëren, als voor promovendi die in een andere sector gaan werken. De FSW wil de jonge onderzoekers goed opleiden in haar Graduate School. Binnen de Graduate School wordt een cursusaanbod gerealiseerd op het vlak van datamanagement, wetenschappelijke integriteit, wetenschapscommunicatie en methoden & technieken. Ook zullen promovendi worden voorbereid op een loopbaan na de promotie. Deze ondersteuning richt zich zowel op kansen binnen als buiten de wetenschap.

6. Wetenschapscommunicatie

De onlosmakelijke relatie van het onderzoek van FSW met de maatschappij kan zich nog beter vertalen in de communicatie over de resultaten van ons onderzoek. In de komende jaren zal via online communicatie voor een breder publiek meer zichtbaar worden wat de onderzoeksprogramma's en resultaten van onderzoekers van de FSW zijn. Ook zal aandacht besteed worden aan de maatschappelijke relevantie van wetenschappelijk onderzoek. Specifieke aandacht wordt daarbij besteed aan de resultaten van interdisciplinair onderzoek. Individuele onderzoekers zullen worden ondersteund bij het inrichten van een persoonlijke webpagina en zij zullen worden gestimuleerd om via meer kanalen te communiceren over hun onderzoek (zoals blogs). Hiertoe wordt een trainingsaanbod ontwikkeld. Ook de instituten zullen een pro-actief beleid met betrekking tot sociale media ontwikkelen waardoor studenten en onderzoekers gemakkelijker over hun onderzoek kunnen communiceren.

7. Activiteiten op de Campus Den Haag

De thematiek van het onderzoek binnen de FSW kenmerkt zich door een grote maatschappelijke relevantie. Deze relevantie beperkt zich niet tot de regionale of landsgrenzen. Veel van de thema's die binnen de FSW worden onderzocht hebben betrekking op de veranderende maatschappij en het welzijn van de mens in de huidige samenleving en raken bijvoorbeeld de grootstedelijke problematiek. De FSW ziet voor dit type onderzoek kansen bij de Haagse Campus van de Universiteit Leiden. Met de gemeente beziet zij graag waar kansen bestaan om meer toegepast onderzoek te doen naar de volgende thema's:

- Jeugd en gedrag: vroegsignalering en preventie van probleemgedrag en psychopathologie (met name agressie en radicalisering);
- human security;
- inclusiviteit en culturele diversiteit;
- de duurzame stad;
- de vitale staat;
- de informatie samenleving;
- citizen science;

- e-health en volksgezondheid.

Bij dit type onderzoek kunnen onderzoekers in nauwe samenwerking met beleidsmakers en maatschappelijke partijen in Den Haag komen tot *evidence based*-oplossingen voor problematiek van de moderne samenleving, die gestoeld zijn op zowel fundamenteel als toegepast wetenschappelijk onderzoek. Ook kan onderzoek gedaan worden naar de consolidering van de democratische rechtsstaat.

Onderzoeksambities FSW 2016-2020

Kort samengevat zijn de ambities op het gebied van onderzoek van de Faculteit Sociale Wetenschappen in de periode tussen 2016 en 2020 de volgende:

- Behoud van de kracht van de monodisciplinaire fundamenteel, met vergaande aandacht voor multidisciplinaire mogelijkheden in onderzoek.
- Doorontwikkelen van een succesvolle ondersteuning van subsidieaanvragen (zowel individuele als consortiumaanvragen)
- Binnen het instituut Culturele Antropologie komt een leerstoel Sociologie, met een takenpakket dat raakt aan het onderzoek en het onderwijs van de hele faculteit;
- De laboratoriumfaciliteiten en klinische faciliteiten van de faculteit worden uitgebreid;
- In de Graduate School wordt het scholingsaanbod voor promovendi en post-docs uitgebreid;
- Onderzoekers krijgen ondersteuning bij het zichtbaar maken van hun onderzoeksresultaten;
- De FSW komt tot een interdisciplinair praktijkgericht onderzoeksprogramma aan de Haagse campus in nauwe afstemming met de maatschappelijke partners in deze stad.

Onderwijs: een opleidingsaanbod voor de toekomst

De FSW biedt 5000 studenten een gedegen sociaal-wetenschappelijke opleiding. De studentenpopulatie wordt gekenmerkt door haar pluriforme en internationale karakter. De FSW wil studenten in de bachelorfase een stevige wetenschappelijke basis bijbrengen en hen voorbereiden op leidende functies in een complexe maatschappij. De studenten worden opgeleid tot onderzoekers en krijgen vaardigheden mee voor loopbanen binnen en buiten de wetenschap. De bestaande bachelors kennen een monodisciplinaire inslag en hebben een sterk methodologisch karakter.

In de Graduate School van de FSW worden vier masterprogramma's, drie onderzoeksmasters en vier programma's voor promovendi aangeboden. In de masterfase van de studie voeren de studenten zelfstandig onderzoek uit. De master kenmerkt zich door een internationale leeromgeving. Studenten krijgen in de master onderwijs vanuit een meer interdisciplinaire invalshoek. Promovendi hebben hun plek binnen de instituten en werken, onder begeleiding van senior wetenschappers, aan hun eigen onderzoek.

Ook in de komende jaren biedt de FSW het reeds bestaande hoogwaardige onderwijsaanbod. Naast het huidig aanbod zal ook een meer multidisciplinair aanbod worden gerealiseerd. Gelet op de afschaffing van het recht op een doorstroommaster, kan de interesse in bacheloropleidingen veranderen en zullen meer studenten kiezen voor een bachelor die ruimte laat voor een meer gevarieerde masterkeuze. Ook zijn er maatschappelijke ontwikkelingen die nieuwe programma's gewenst maken. De FSW gaat bij het ontwikkelen van nieuwe opleidingen uit van een meer modulaire visie op onderwijsprogramma's. Opleidingen worden samengesteld uit diverse blokken van vakken. Meerdere modules vormen gezamenlijk een opleiding. De hoge kwaliteitseisen blijven bij dergelijke samengestelde opleidingen van kracht.

Het uitgangspunt bij het realiseren van nieuw aanbod zal zijn, dat meer toepassingsgerichte opleidingen aan de Haagse Campus van de Universiteit Leiden zullen worden aangeboden. De FSW wil inspelen op een groeiende interesse aan post-initieel en professioneel onderwijs. Bij de realisatie van dit aanbod wordt nadrukkelijk gekeken naar digitale mogelijkheden.

Toepassingsgericht en multidisciplinair onderwijsaanbod

De FSW zal in de komende jaren een aantal nieuwe onderwijsinitiatieven starten met een meer toepassingsgericht of multidisciplinair karakter. De uiteindelijke realisatie van deze ambitie is afhankelijk van de beoordelende instanties op dit gebied; de CDHO en de NVAO. De volgende bacheloropleidingsinitiatieven zullen in de periode van dit beleidsplan worden uitgewerkt:

- Bacheloropleiding of tracks in een bacheloropleiding op het gebied van *Urban Studies*: op de Campus Den Haag wordt een aanbod gerealiseerd binnen een bredere opleiding *Urban Studies*, die gezamenlijk met Geesteswetenschappen wordt aangeboden. De uiteindelijke totstandkoming van tracks binnen deze brede bachelor is ook afhankelijk van besluitvorming binnen de universiteit en in de stad Den Haag. De FSW denkt aan de realisatie van een aanbod op het vlak van:
 - *Diverse & inclusive cities*;
 - Jeugd, gedrag & radicalisering
 - *Social work (passend binnen het nieuwe GGZ profiel)*.

Voor deze programma's kan vanuit meerdere instituten een bijdrage worden geleverd. De thema's sluiten aan bij de vraagstukken waarvoor de stad Den Haag zich gesteld weet.

- Bacheloropleiding *Politics, Philosophy and Economics (PPE)*: in samenwerking met de Faculteiten Geesteswetenschappen en Rechtsgeleerdheid zal vanuit het instituut Politieke Wetenschap een multidisciplinair en Engelstalig programma worden aangeboden op het snijvlak van politieke wetenschap, filosofie en economie. Ook zal in dit programma aandacht worden besteed aan internationale politiek en sociologie. De opleiding richt zich op internationale studenten en wordt opgezet naar Angelsaksisch voorbeeld. Het cursusaanbod

voor deze bachelor komt deels uit bestaand aanbod van de genoemde faculteiten. De bachelor zal worden aangeboden in Leiden.

Naast de verbreding van het bacheloraanbod zullen ook initiatieven genomen worden op het gebied van het master- en post-masteronderwijs. De FSW wil meer post-initieel onderwijsaanbod gaan bieden, mede om gestalte te geven aan het *lifelong learning*-principe. In de periode 2016-2020 wordt het volgende aanbod geïnitieerd:

- Masteraanbod: met drie nieuwe masterprogramma's wil de FSW een bijdrage leveren aan het duiden van en meewerken aan oplossingen voor actuele maatschappelijke problemen. Op de volgende thema's zal een aanbod worden ontwikkeld.
 - *Human Security*: in dit programma vanuit het instituut Politieke Wetenschap krijgen studenten vanuit de Psychologie en de Politieke Wetenschap de kennis en vaardigheden aangeleerd om vraagstukken rond menselijke veiligheid te beantwoorden. Dit programma zal in Den Haag worden aangeboden.
 - *Sustainability*: dit masterprogramma leert studenten duurzaamheidsvraagstukken vanuit een breed wetenschappelijk perspectief te benaderen. Onder andere vanuit de Culturele Antropologie zullen vragen rond de duurzaamheid van samenlevingsvormen in tijden van migratie, de effecten van klimaatverandering en het beheer van natuurlijke hulpbronnen worden onderzocht. Ook de instituten Psychologie en Politieke Wetenschap zullen bij de uitwerking van dit initiatief worden betrokken.
 - *Sociology and Policy in Practice*: deze praktijkgerichte master binnen het instituut Culturele Antropologie bereidt studenten voor op een loopbaan in het publieke of private beleidsdomein. Studenten leren wetenschappelijke inzichten en vaardigheden te gebruiken voor praktijkgericht advies. Voor dit initiatief is de leerstoel Sociologie van evident belang. Ook zal gebruik gemaakt worden van de expertise van het instituut Politieke Wetenschap.
- Post-initieel aanbod: vanuit de universiteit en de overheid wordt in toenemende mate ingezet op de ontwikkeling van werkenden ook na hun academische scholing. Hierin is een belangrijke rol weggelegd voor universiteiten. Ook de FSW wil hierin zijn verantwoordelijkheid nemen en wil op maatschappelijk relevante thema's een aanbod creëren, voor bijvoorbeeld onderwijs op het vlak van:
 - diversiteit en pluriformiteit in de samenleving;
 - vitaliteit en gezondheid;
 - radicalisering;
 - jeugdcriminaliteit;
 - en de post-seculiere samenleving.

Voor dit aanbod wordt zowel gekeken naar *on campus*-mogelijkheden als naar digitale varianten, bijvoorbeeld door het aanbieden van een MOOC of een SPOC.

Ondersteuning van de studentengemeenschap

De FSW heeft een pluriforme studentengemeenschap en heeft in de afgelopen jaren initiatieven genomen om elke student optimaal te ondersteunen in de wetenschappelijke loopbaan. De dienstverlening vanuit het Onderwijs Service Centrum (OSC) en de Studenten Loopbaan Service FSW is erop gericht alle studenten te ondersteunen. Voor eerste generatiestudenten is er een ondersteuningsaanbod via de POP-corner. Dit aanbod bestaat onder meer uit cursussen academische vaardigheden en taalvaardigheden. Studenten en medewerkers geven gezamenlijk invulling aan het ondersteuningsaanbod van studenten. De komende periode is de ambitie van de POP-corner om een deel van het aanbod ook digitaal te verzorgen, zodat de vindbaarheid en de toegankelijkheid nog verder wordt vergroot.

Digitaal onderwijs

Vanuit de afdeling SOLO (Support voor Onderzoek, Labs en Onderwijs) wordt samengewerkt met docenten aan evidence-based onderwijsinnovaties. Dit past bij de ambitie van de FSW om een onderzoeksgestuurde en innovatieve onderwijsomgeving te creëren, waarin digitale mogelijkheden worden toegepast die van meerwaarde zijn voor het aangeboden onderwijs en de maatschappij. In de komende periode zal worden gewerkt aan initiatieven voor digitaal toetsen en voor *blended learning*. Ook het ontwikkelen van MOOCs op belangwekkende maatschappelijke thema's hoort bij deze innovatie. De ambities op het vlak van ICT en Onderwijs worden verder toegelicht in het 'FSW Strategieplan Online Learning 2015-2020' van SOLO.

Internationalisering

Vanwege de gestaag toenemende internationale instroom in de opleidingen, via uitwisselingsstudenten en (ontwikkeling van) Engelstalige opleidingen, ontwikkelen deze zich steeds verder tot *international classrooms*. Dit proces wordt ondersteund via projecten op het gebied van *blended learning* en online leren. Er zijn online pre-masterprogramma's in gebruik, dan wel in de maak om de toelating tot de masteropleidingen te vergemakkelijken. Daarnaast wordt nog in 2015 via workshops met de instituten bepaald op welke landen de internationale werving zich de komende vier jaar zal richten.

Onderwijsambities FSW 2016-2020

Kort samengevat zijn de ambities op het gebied van onderwijs van de Faculteit Sociale Wetenschappen in de periode tussen 2016 en 2020 de volgende:

- Het bacheloraanbod wordt verbreed met de volgende programma's:
 - Aanbod in Den Haag op het gebied van Urban studies, met onderwijs op de thema's jeugd, gedrag en radicalisering, *social work* en inclusiviteit en diversiteit.
 - Politics, Philosophy and Economics (PPE).
- De volgende nieuwe masterprogramma's worden ontwikkeld:
 - Sociology and Policy in Practice;
 - Sustainability (Campus Den Haag);
 - Human Security (Campus Den Haag).
- Er wordt een post-initieel aanbod ontwikkeld op maatschappelijk relevante thema's.
- De ondersteuning van de pluriforme studentengemeenschap van FSW wordt uitgebreid met een (digitaal) aanbod.
- Een innovatief en evidence-based werkpakket op het vlak van online learning en ICT-toepassingen zal worden uitgevoerd.
- De internationale wervingsstrategie wordt facultair herijkt, met het oog op de universitaire herziening van het doellandenbeleid.

Mensen, middelen en organisatie

De inhoudelijke ambities op het gebied van onderwijs en onderzoek, zoals in deze beleidsagenda verwoord, zullen zichzelf naar verwachting op middellange termijn terugverdienen. Gelet op de universitaire financieringsystematiek en de voorziene aanloopkosten, vraagt het beleidsplan om een voorinvestering voor een deel van de geformuleerde ambities. Een aantal ambities kan worden gerealiseerd binnen de huidige financiële kaders. Het mag duidelijk zijn dat de inzet van wetenschappelijk en ondersteunend personeel van cruciaal belang is voor het welslagen van alle genoemde aspiraties. Een slagvaardig personeelsbeleid is een belangrijke randvoorwaarde hierbij. Daarnaast noodzaakt teruglopende financiering vanuit de overheid in de eerste geldstroom en de ontwikkelingen op het gebied van de toekenning van tweede geldstroommiddelen tot een grotere inzet in het zelfstandig verwerven van tweede en derde geldstromen. De FSW is zich hier terdege van bewust en zet in op een zo effectief mogelijke ondersteuning van de onderzoekers in samenwerking met LURIS. Daarbij is de verhoging van het succes in de verwerving van individuele beurzen, alsook van de multidisciplinaire financieringsmogelijkheden speerpunt van beleid.

Implementatie van het beleidsplan

Succesvolle implementatie van de plannen in deze beleidsagenda is - naast de inzet van facultaire investeringsmiddelen - mede afhankelijk van aanvullende universitaire en externe financiering. Zo zal de implementatie van de Haagse plannen van de FSW in hoge mate afhangen van de afstemming met de gemeente Den Haag over cofinanciering. Het totale middelenkader zal het totale vernieuwingspakket bepalen. De uitwerking van het facultair beleidsplan zal plaatsvinden door het opstellen van jaarplannen, ondersteund door bestedingsplannen. Een andere voorwaarde voor het welslagen van een deel van de ambities uit dit beleidsplan, is de goedkeuring van wettelijk geborgde instanties als de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) en de Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO).

Inzet extra middelen

In de vastgestelde begroting voor 2016 zijn de gelden die vrijvallen doordat vanuit de universiteit de budgetfactor niet is gewijzigd, gereserveerd voor de realisatie van dit beleidsplan. In de periode 2016 – 2019 wordt hiervoor gemiddeld per jaar k€ 400 uitgetrokken. Daarmee kunnen initiatieven in het kader van dit beleidsplan vanuit de instituten mede worden gefinancierd. Het budget voor dit beleidsplan komt hiermee rechtstreeks ten goede aan de kerntaken van de FSW. Uiteraard is de volledige uitvoering van het beleidsplan afhankelijk van aanvullende externe financiering. De ambities voor de periode 2016-2020 zullen verder uitgewerkt worden in jaarplannen en bij deze jaarplannen zal een begroting geleverd worden. De bekostiging van de realisatie van de plannen zal worden gedekt uit verschillende budgetten.

Slagvaardig personeelsbeleid

In het huidige klimaat wordt van wetenschappers veel gevraagd. Naast excellente onderzoeks- en onderwijsvaardigheden, wordt van onderzoekers verwacht dat zij in staat zijn succesvol samen te werken met collega's uit andere disciplines, zorgvuldig te communiceren met maatschappelijk partners en bestuurlijke taken adequaat uit te voeren. Dit alles vraagt om een passend personeelsbeleid. De FSW streeft ernaar wetenschappers optimaal voor te bereiden op en te ondersteunen bij deze diverse taken. In dat kader zullen wetenschappers gestimuleerd worden een bestuurlijke leergang te volgen. Op het gebied van communicatie en fondsenwerving wordt de ondersteuning vraaggericht geoptimaliseerd. De afdeling personeelszaken zal nauw betrokken zijn bij de monitoring van de behoefte aan cursussen en ondersteuning op genoemde gebieden.

Hoogwaardige externe communicatie

Om de verbondenheid tussen maatschappij, onderwijs en onderzoek optimaal te belichten wordt gestreefd naar actieve communicatie over de prestaties van medewerkers en studenten van FSW. Door de onderlinge samenwerking tussen de communicatiemedewerkers en de webredacteurs

binnen de faculteit te versterken, bouwt de FSW een netwerk op waarin expertise op het gebied van online en offline communicatie wordt vergroot. Door ook workshops en trainingen vanuit de facultaire afdeling communicatie aan te bieden aan medewerkers en studenten die over hun onderzoek en onderwijs willen communiceren, wordt de communicatiekracht van de FSW vergroot.

Huisvesting en laboratoria

Om alle initiatieven uit dit beleidsplan te kunnen realiseren zal meer ruimte nodig zijn dan het Pieter de la Courtgebouw en het Willem Einthovengebouw op dit moment bieden. Om die reden zal de FSW in de komende periode het gesprek aangaan over het tekort aan ruimte. Ook zal aandacht besteed worden aan de huisvesting van laboratoriumvoorzieningen. De uitbreiding van de klinische faciliteiten en de ambities op het vlak van bètalabs vragen om meer ruimte dan momenteel beschikbaar is.

Ambities in ondersteuning en financiering bij het beleidsplan FSW 2016-2020

Om de inhoudelijke ambities in dit plan te realiseren en de ondersteuning te optimaliseren onderneemt de FSW de volgende acties:

- De middelen die vrijvallen door het niet doorvoeren van de wijziging van de budgetfactor komen ten goede aan de uitvoering van het facultair beleidsplan.
- De middelen voor de uitvoering worden jaarlijks begroot en toegelicht in een bestedings- en uitvoeringsplan.
- Wetenschappers krijgen de kans cursussen en trainingen te volgen op het gebied van bestuurstaken, communicatie en fondsenwerving.
- Er wordt gezocht naar meer en passende huisvesting voor zowel onderwijs als voor laboratoriumfaciliteiten en klinische voorzieningen.